

AMIKOR NINCS MIT TENNI

– regényrészlet

Ildi csendben nézte a férfit, aki köszönés nélkül lépett be éjfél körül a kis ház egyetlen szobájába, nekiment a bejárat előtt elhelyezett frizsidernek, „kurva élet, de szűk itt a hely”, morogta, a másik oldalon egy kopott piros kanapé állt, a kettő között épp csak el lehetett férni, ha nincs túl hideg, napközben ott szoktak inkább ülni, a lakásban csak a duplaágy, két szék és egy asztal volt, rajta elektromos rezsó a főzéshez, a mosogatást és a fürdést a kertben oldották meg. A férfi a fehér kapucnis melegítőfelsőt még levette magáról, jobban mondván leejtette maga mellé a földre, és büdösen, koszosan végignyúlt az ágyon. Amikor Ildi közel ment hozzá, érezte a bőréből áradó savanyú pálinkaszagot, amely erős hagymaillattal keveredett, „zsíros kenyeret is zabáltál, baszod”, mondta halkán, nehogy a gyerek felébredjen, nemrég tudta csak lerakni, az istennek sem akart elaludni, pedig már háromszor is megetette, büfiztette, de az csak nyekergett, mint egy kölyökmacska. Egy darabig hagyta, hadd kalimpáljon az ágyon, remélte, hátha magától elalszik, addig a tele-

fonján tetriszezett, bekapcsolta a tévét, azt a gyerek is szereti, jutott az eszébe, mindig hatalmasra nyitott szemmel figyelte a világitó képeket. Így telt el egy-két óra, de aztán a nő csak megunt, legalább ilyenkor legyen már egy kis nyugtom, reggel úgyis minden kezdődik előlről, gondolta, próbálta a gyereket a hordozószekéjében ringatni, aztán lefeküdt mellé az ágyra, paskolta a fenekét, hát-ha. Este tizenegy volt, mire sikerült végre elalutni. „És akkor most még ez is hazaállít ilyen állapotban”, motyogta, és majd szétvetette a düh, amikor ránézett a hason fekvő szuszogó testre, eddig ez nem volt nálunk divat, de úgy látszik, most már ez jön, dohogott magában. Négykor vége volt a munkának, Sanyi azt ígérte, hatra otthon lesz, hogy a nő el tudjon menni Inciékhez, ott lehet gépezni, van internet, kaptak ingyen csomagot kipróbálni, de Sanyi nem volt sehol, a mobilja ki volt kapcsolva, és hiába kereste a férfit délután a Kispipában, ott sem találta. Legszívesebben otthon hagyta volna a gyereket, ha az apjának nem fontos, akkor neki miért legyen, gondolta, tudhatta volna előre, hogy ez lesz, folyton csak ő van vele, egy percre nem tud elszakadni tőle, folyton üvölt vagy eszik vagy altatni kell, egy nyugodt éjszakája nincsen, még csak négyhónapos, de már teljesen rátelepedett. Még szerencse, hogy a budi kint van a kertben, ott legalább nem hallja, legalább arra a tizenöt percre azt hiheti, egyedül van, dehogy fog ő azon aggódni, mit csinál a gyerek odabent. „Ugyan, mit csinálna”, mondta múltkor az anyósának is, „még forogni sem tud, az üvöltéstől legalább tágul a tüdeje”, de az anyósát nem lehetett meggyőzni, „az orvos megmondta, hogy a műtét után fontos a nyugalom”, vitázott vele, mire Ildi nem bírta magát türtőztetni, „és az én nyugalmam kinek fontos”, az anyós meg csak legyintett, „milyen anya vagy te”, mondta halkán, és már fordult is el, de Ildi ezt nem hagyhatta szó nélkül, „még hogy én, és veled mi van”, kérdezte, „aki beadtad Sanyit lelenyce csecsemőként, te akarsz engem kioktatni”. „Nem tudsz te semmit”, fordult vissza hozzá égő tekintettel Mária néni, „semmi nem volt akkor, érted, semmi”, és a

saját emlékeitől meghatva, az ég felé emelt szemekkel, szűzmáriaként révedt a meszeségbe. De Ildi csak felröhögött, „és akkor honnan volt pénz a többi hatra, mindenki tudja, érti, mindenki, hogy az egész csak azért volt, mert Sanyinak más volt az apja, hogy Pista bácsi nem tűrte az idegen fattyakat”. Mári néni erre már nem mondott semmit, csak a gyereket akarta magához ölelni, „látod most is, hogy sír, nem szabad a fejük felett veszekedni”, mondta egyre halkabban, szinte bársonyosan simogatva a leheletével a babaarcot, „vigyázni kell a beteg szívecskére”, suttogta, „nem baj, kicsim, te csak ne aggodj, nagyanyád is lyukas szívvel született, aztán nézd meg, százévesen is itt van”.

Ildi nézte ezt a ráncos, vékony asszonyt, a kezét, amelyet ezer ér hálóz be, „nem is értem, hogy bírt maga hét gyereket szülni”, mondta neki, miközben lerogyott a székre, rágyújtott egy cigarettára, és azt számolgatta, még mennyi idő, míg újra szabad lehet. Ő ezt az egészszet nem így képzelte el, igazából nem is gondolta végig, pedig már nem volt fiatal, harmincöt éves volt, mire beadta a derekát, ahelyett, hogy hallgatott volna a megérzéseire, annyira reménykedett, hogy nem fog összejönni, elég lesz, ha ő ott belül nem akarja, „minek még egy gyerek erre a világra”, mondta régebben Sanyinak, de a férfi kiabálni kezdett, „bolond vagy te, asszony, hisz nincs nekünk egy se, istenem, micsoda öröm lenne egy ilyen picike”, azzal összegömbölyítette a kezét, mintha egy kismacska tartana benne. Ildi nem szólt semmit, csak eszébe jutott a két terhessége a hat év alatt, mindkét alkalommal elhalt a magzat, a gyerek érzi, hova kell jönnie, gondolta akkor, de ezt másnak nem mondta, mit szóltak volna az unokatestvérek, mindenhol két-három gyerek, mintha kötelező lenne a szenvedést legyártani. Ő nem akart felnőttként is így élni, elég volt magáról gondoskodnia, az sem ment mindig, jó volt, ha az albérletet és egy bevásárlást ki tudtak fizetni abból a pénzből, amit a főzélkárban kapott a mosogatásért. „Most kell élvezni, amit csak lehet, utána úgylis szenvedés az egész, minek szúrjunk ki még egy gyerekkel is”, mondta Sanyinak, de az csak legyin-

tett, „legyél már nő”, magyarázott üvöltve, mintha Ildi attól jobban megértené, ha hangosabban mondja, „a nőknek akarniuk kell a gyereket”. És akkor tessék, gondolta, ez a faszkalap is csak azt tudja hajtogatni, hogy majd csak minden elrendeződik, de hát nem történik semmi, csapta oda a lábost az asztalhoz, miután felkelt az ágyból, megéhezett egy kis krumplisztára, amit az anyósától kaptak két napja, Sanyinak akarta hagyni, de most meggondolta magát, „jött volna haza időben”, dűnnyögte, majd mohón kikanzalazta a maradékot a lábostól. Mintha egy hete nem evett volna, olyan jólesett neki, külön érezte a krumplit, a hagymát és a zsírt, az ízektől bizseregni kezdett a tarkója, és mintha apró hangyák futkároztak volna rajta a háta közepétől a feje búbjáig. Amikor végzett, ő is lefeküdt a másik kettő mellé.

Aznap éjjel a gyerek egyszer sem ébredt fel, mintha érezte volna, hogy az apja helyett rajta töltené ki a dühét az anyja, és amikor reggel fél hétkor felsírt, Ildi már ébren volt, csukott szemmel feküdt az ágyban, reménykedett benne, hátha vissza tud még aludni, rémes éjszakája volt, többször felriadt, forgolódott, sehogy sem tudott elhelyezkedni. Álmában Ildi benyitott a házukba, a szobát elfoglaló ágyon ott hevert Sanyi Erikával, „nem szégyelled magad, te disznó, a tizenöt éves unokahúgoddal”, mondta fojtott hangon Ildi, és legszívesebben kizavarta volna őket a házból, de nem jött ki hang a torkán, ők pedig csak nevettek, a férfi meztelenül felállt az ágyra, a lába között nedvesség csillogott, és mutatta neki, hogy el lehet innen húzni. A gyerek is nevetett, ült a kiságyában, és a képébe röhögött, mintha csak azt mondta volna, nesze neked család meg gyerek, lelenc voltál és az is maradsz mindörökre, ő meg hátrálni kezdett, csak el innen, minél messzebbre, gondolta, de képtelen volt a kijáratot megtalálni.

Felébredt. Maga mellé nézett, és felsóhajtott, amikor látta, hogy Sanyi és a gyerek ott szuszog mellette. Már nem volt kedve veszekedni, nem akarta tudni, hol volt a férfi előző este, miért jött későn, nem kell mindent érteni, gondolta, attól semmi sem változik.

Felkelt, hogy csináljon a gyerekek tápszert, kávé is feltett főni, Sanyi mocoogni kezdett, megvakarta a fejét, az arcát két körkörös mozdulattal megmasszírozta, majd nekidőlt az ágy támlájának. A nő odavitte neki a kávé, majd leült a székre, megetetni a gyereket.

„Mi van, nem is üvöltesz”, kérdezte Sanyi kávészürcsölés közben, „biztos volt rá okod...”, vetette oda a nő anélkül, hogy a férfira pillantott volna, nézte a gyereket, a szívmitét forradását a mellkasán, a kezét, amely úgy szorította a cumisüveget, mint amikor a sas felmarkolja a mezőn az egeret, mintha csak egy kis csomagocska lenne, gondolta, egy szopó csomag. Sanyi nadrágzsebéből előkerült a cigaretta, sodrósat vesz mostanában, az sokkal olcsóbb, mint a többi fajta, a múltkor odaszólt neki két férfi a boltban, „erre bezzeg telik a cigánynak”, majd utána-

kiabáltak, „a mi pénzünkéből, baszod”, most eszébe jutott, isten tudja, miért, mert már ez leperreg, mint amikor a gyereket sokat ütik, és az hiányzik, ha kimarad egy-egy pofon.

„Adjál már még egyet, szétszakad a fejem”, mondta Sanyi, és nyújtotta a csészét a nőnek, „várd meg a sorod, vagy csináld magad”, vetette oda az, „nem látod, hogy etetek?”. Sanyi kikászálódott az ágyból, öntött magának még egy feketét, és kiment az udvarra, kint volt jó tíz percig, mire visszajött, Ildi készen volt a gyerekekkel, a kicsi ott rúgkapált az ágyon, egy sárga műanyag kacsát próbált a szájába dugni, Sanyi odahevert mellé, áradt belőle a cigarettaszag, de ez a kisfiút nem zavarta, a férfi hangosan harákkolt, miközben a talicskázástól megkeményedett kezével meg-simogatta a bársonyos gyerekhasat, és finoman csiklandozni kezdte. „Legalább meg-mosnád magad egy kicsit”, szólt rá Ildi, „büdös vagy”, mondta, de a férfi csak tovább csiklandozta a gyereket, az pedig hangosan gurgulázott neki vissza.

„Hoztál pénzt”, kérdezte ekkor Ildi, „ki-mennék a boltba”, Sanyi beletúrt a zsebébe, kivett egy ezrest, „aztán nem szétszórni mindenféle marhaságra”, tette még hozzá jó gazda módjára, majd újra odafordult a gyerekekhez, az ujját a tenyerébe rakta, a baba rögtön rámarkolt, olyan erővel szorította, mint amikor a karra tekert vérnyomásmérőbe levegőt pumpálnak, és most, hogy így szépen összekapaszkodtak, a férfi letette a fejét az ágyra. A gyerek gügyögését egyre megszibbról hallotta, eszébe jutott az a nap, a kislány Maxék kertjében, nyáron mindig kint szaladgált meztelenül, bemászott az ugrálóba, szőke haja kibontva szállt a levegőben, miközben fel-felrepült a gumiszőnyegen, ő éppen a pöccsövet vitte a kerítéshez, amikor érezte, hogy nagyon kell pisilnie. Máskor is a kertben intézte a dolgát, a házba nem kéredzkedett be, kiadták neki az ebédet és a kávé is. Eleinte ugyan hívták, hogy menjen be, de ő inkább kint evett a raktárban vagy a fűben, nem akart bent koszt csinálni, a vécét sem használta soha, a kertben is el tudta a dolgát végezni. Amikor utoljára odanézett, a kislány még bent volt az ugrálóban, ő pedig

szokás szerint csak eldobta, ami a kezében volt, végül is mindegy, hol öntözi meg a kertet, okoskodott. „Miért nem a vécébe pisilsz”, szólalt meg nemsokára egy hang mellette, Berta állt ott, egészen közel hozzá, és követte a tekintetével a férfi nadrágjából felívelő vizeletsugár útját a földbe. Sanyi először meglepődött, de a kislány nem vette le róla a szemét, „na, mi olyan érdekes”, vigyorodott el, „jól nézd meg, ha nem láttál még ilyet, ha nagylány leszel, fontos lesz még neked”, mondta büszkén, miközben újra felhúzta a sliccét.

Már el is feledkezett az egészeztől, amikor tegnap Max megállt előtte a kertben azzal, hogy valamit tisztázni kell, mielőtt a munkába belefogna, odahívta a kislányt is, leguggolt mellé, „mondd el szépen még egyszer, hogy mi történt”, kérte Bertát, aki a szoknyáját húzogatva tekingetett körbe, „apa, nézd, egy pillangó”, mutatott a sziklakert levenduláin ülő narancssárga lepkére, „elkaphatom”, kérdezte, de az apja megfogta a karját, „mindjárt mehatsz, kicsim, csak mondd el apának megint, hogy mi is történt ott az ugrálónál”. A kislány a szájába vette az ujját, mosolyogva

ránézett az egyik, aztán a másik férfira, majd alig hallhatóan megszólalt, „elővette a fütyijét”, „kicsoda, édesem”, kérdezte Max, „hát a Sanyika”, válaszolta kurtán a gyerek, puha, selymes karját kihúzta az apja markából, és szaladni kezdett lefelé a lejtőn, „elkapsz, apa”, kiabált vissza, de Max meg sem hallotta, hiába ismételte vagy háromszor.

„Apa, apa, apa”, a gyerekek végtelen kitarással képesek a szüleiket szólógnatni, mintha nélkülük a saját létük sem érne semmit, „apa, apa, apa”, a szavak először csak távolról szűrődnek a felnőtt tudatába, mint a szűnyög folyamatos zümmögése az éjszakában, amiről szeretnénk elfeledkezni, a takarót a fejünkre húzzuk, nincs is itt, csak mi képzeljük, aztán elkezdjük jobb híján a sötétben a saját fejünket csapkodni, míg a végén olyan túrhetetlen lesz a zümmögés, hogy kénytelenek vagyunk fölkapcsolni a villanyt. A gyerek kitaró kiabálása esetén ez az a pillanat, amikor a felnőtt visszakerdező vagy rosszabb esetben elkezd üvölni, most ez utóbbi történt, Max dörgő hangon kiabált oda Bertának, hogy hagyja őt békén, neki fontos dolgokat kell itt most tisztázni. Sanyi csak vigyorgott, hogy

itt valami félreértés történt, és ő esküszik az anyja, az apja, a felesége, sőt a gyereke életére is, hogy csak pisilni akart, nem tudta, hogy a kislány nézi. „Én már sok mindent lenyeltem neked, apám”, jött erre a válasz, „egy biztos, az én gyerekem nem hazudik, és nehogy azt hidd, hogy azért, mert még kicsi, a mocskos fantáziádat rajta fogod kitölteni, lehet, hogy te a saját lányod is megbaszád, de mi nem vagyunk állatok”, dőlt belőle a szó, miközben saját magát hallgatva ő is megijedt attól, amiket mond. Mégis képtelen volt leállni, hiába próbálta Sanyi is félbeszakítani, „értsd meg, ember, nem az történt, amire gondolsz”, Max ezt meg sem hallotta, eszébe jutott a rengeteg ígélet, meglesz minden, főnök, te csak ne aggódj, elültetjük a palántákat, lenyírjuk a fűvet, kiássuk a gödröt, trágyázunk, gereblyézünk, kapálunk, aztán ha nem állt mellette, a munka fele mindig ottmaradt. „Ennyit ér a szavad, barátom”, csettintett Max az ujjával, „vedd a cók mókodat, és többet itt meg ne lássalak”, fejezte be végül, majd hátat fordított neki és mintha egy másik ember szólalna meg, búgó hangon kiáltott oda Bertának, „most már megyek, kicsim”.

„Nem fogsz elkésni”, szólalt meg a szobában Ildi, Sanyi összeresztette a szavakra, mintha a legmélyebb álmából ébresztették volna, „nem úgy volt, hogy fixre kell két hétig menni”, folytatta a nő, aki visszajött a boltból, vett tejet, kenyeret, zsírt, mire Sanyi élesen visszavágott, „mit kell neked mindenbe beledumálni”, mondta, majd a hátára fordulva rágyújtott egy újabb cigarettára. „Mért nem takarodsz ki innen büdösíteni”, szólt vissza a nő a férfinak, ezt a pofátlant, gondolta, nem elég, hogy nyeltem a tegnapi este miatt is, nem kötöttem belé, próbáltam vele rendes lenni, még a kávéját is odaadtam neki, pedig máskor nem szoktam, és akkor tessék, ez a hála.

Csendes napok következtek. Sanyi szinte ki sem mozdult otthonról, hevert a kockás pokrócokkal és huzat nélküli paplanokkal megrakott ágyon, bámulta a tévét, számítógépes játékokat játszott, cigizett vagy aludt, Ildi hiába morgott, „megfulladunk”, nem

ment ki dohányozni, nem is válaszolt, nem lehetett belőle egy szót sem kihúzni. Három nap múlva odaállt elé Ildi, a markát nyújtotta, Sanyi álmos szemmel nézett rá, hogy mit akar, a nő rámutatott a tenyerére, „elfogyott a kenyér, a zsír, gyógyszertárba is kell menni”, Sanyi a zsebében turkált, kivett némi aprót és egy ötszázast, „nesze”, mondta, és már fordult is volna a másik oldalára, mire Ildi megragadta, „most hagyod ezt abba”, szűrte át a foga közt a szavakat, „és mi lesz holnap, meg holnapután, nemsokára hó eleje, fizetni kell a tulajnak is, hogy lesz ez, ha te egész nap csak itt döglesz?!”

Sanyi most nyugodtan tűrte a nő szidalmait, sőt szinte már hiányzott neki, talán ez erőt ad, talán ettől változik valami, gondolta, fölötte a nő, ő pedig, mint egy beteg állat, alulról figyelte ezt a durva, aknényomokkal felszántott arcot, amelyet fiúszra nyírt haj keretezett, a lapos orrot, az eltérő nagyságú piszkos zöld szemet, amelyek szigorú örök-ként követték őt mindenhova. Alulnézetből a nő öregebbnek látszott, hamuszínű bőre megereszkedett, ahogy a férfi fölé hajolt, de ez Sanyit egyáltalán nem érdekelt, legszívesebben sírva odabújt volna hozzá, mint egy kisfiú, de nem lehetett, valami belül nem engedte, ezért csak pihegett alatta, mint a macska, akit a kutyák szájából szedtek ki, „fáradt vagyok”, csak ennyit tudott mondani, és valóban úgy érezte, még az ágyban sem képes felülni, „beteg vagy, vagy mi a fasz”, kérdezte a nő, és a kezét a homlokára tette. Sanyi elhúzta a fejét, „hagyjál, nem az”, mondta lihegve, „csak egyszerűen nincs értelme, jobb lenne megdögleni”, tette még hozzá, és közben arra gondolt, minek küzdeni nap mint nap csak azért, hogy túléljenek még egy napot, de ekkor hirtelen ütést érzett a gyomrában, „ne sajnálkozz, te idióta, takarodsz ki azonnal az ágyból, ha csak ez a baj”, mondta neki fojtott hangon Ildi, de a gyerek így is felsírt. „Mit képzelsz magadról, ki vagy te”, peregetek a szájából a szavak, „te akartad ezt a kurva gyereket is, úgyhogy szedd össze magad, vagy mindkettőtöket itt hagylak a francba”, mondta, majd kiviharzott a szobából, hogy rágyújtson egy cigarettára.